

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-583/11 P

**Inuit Tapiriit Kanatami a i.
proti
Európskemu parlamentu
a
Rade Európskej únie**

„Odvolanie — Nariadenie (ES) č. 1007/2009 — Obchodovanie s výrobkami z tuleňov — Obmedzenia dovozu uvedených výrobkov a ich uvádzania na trh — Žaloba o neplatnosť — Prípustnosť — Právo fyzických alebo právnických osôb podať žalobu — Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ — Pojem ‚regulačné akty‘ — Právne akty — Základné právo na účinnú súdnu ochranu“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 3. októbra 2013

1. *Odvolanie — Dôvody — Jednoduché zopakovanie dôvodov a tvrdení predložených Všeobecnému súdu — Nepripustnosť — Spochybnenie výkladu alebo uplatnenia práva Spoločenstva Súdom prvého stupňa — Prípustnosť*

[Článok 256 ods. 1 druhý pododsek ZFEÚ; Štatút Súdneho dvora, článok 58 prvý odsek; Rokovací poriadok Súdneho dvora, článok 168 ods. 1 písm. d)]

2. *Právo Európskej únie — Výklad — Metódy — Doslovný, systematický a teleologický výklad — Odvolanie sa na vývoj ustanovenia — Prípustnosť*

3. *Žaloba o neplatnosť — Fyzické alebo právnické osoby — Pojem regulačný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ — Akýkoľvek všeobecne platný akt s výnimkou legislatívnych aktov*

(Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)

4. *Žaloba o neplatnosť — Fyzické alebo právnické osoby — Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú — Nariadenie č. 1007/2009 o obchodovaní s výrobkami z tuleňov — Nedostatok osobnej dotknutosti žalobcov — Nepripustnosť*

(Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ; nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1007/2009)

5. *Žaloba o neplatnosť — Fyzické a právnické osoby — Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú — Podmienky kumulatívnej povahy — Nepripustnosť žaloby v prípade nesplnenia jednej z týchto podmienok*

(Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)

6. *Odvolanie — Dôvody — Nedostatočné alebo rozporné odôvodnenie — Rozsah povinnosti odôvodnenia — Použitie implicitného odôvodnenia Všeobecným súdom — Prípustnosť — Podmienky*

(Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ)

7. *Základné práva — Právo na účinnú súdnu ochranu — Kontrola zákonnosti aktov Únie — Postupy — Ochrana tohto práva súdom Únie alebo vnútroštátnymi súdmi v závislosti od povahy napadnutého aktu — Možnosť použiť žalobu o neplatnosť alebo návrh na začatie prejudiciálneho konania na posúdenie platnosti*

(Článok 19 ods. 1 ZEÚ; článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, články 267 ZFEÚ a 277 ZFEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 a článok 52 ods. 7)

1. Z článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora a článku 168 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vyplýva, že v odvolaní musí byť presne uvedené, ktoré časti rozsudku, ktorého zrušenie sa navrhuje, sa napádajú, ako aj právne tvrdenia, ktoré tento návrh osobitným spôsobom podporujú. Požiadavku odôvodnenia, ktorá vyplýva z týchto ustanovení, nespĺňa odvolanie, ktoré len doslovne preberá dôvody a tvrdenia, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom, vrátane tých, ktoré vychádzali zo skutočností výslovne zamietnutých týmto súdom.

Pokiaľ však odvolateľ spochybňuje výklad alebo uplatnenie práva Únie vykonané Všeobecným súdom, môžu sa právne otázky skúmané na prvom stupni nanovo prejednať v rámci odvolania. Ak by totiž odvolateľ nemohol založiť svoje odvolanie na dôvodoch a tvrdeniach už použitých pred Všeobecným súdom, odvolacie konanie by čiastočne stratilo zmysel.

(pozri body 46, 47)

2. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 50)

3. Článok 263 prvý odsek ZFEÚ opisuje akty Únie, ktoré by mohli byť predmetom žaloby o neplatnosť na súde Únie, t. j. jednak legislatívne akty a jednak iné záväzné akty, ktoré majú právne účinky vo vzťahu k tretím stranám, pričom môžu byť aktmi s osobnou alebo so všeobecnou pôsobnosťou.

Pokiaľ ide o právo fyzických a právnických osôb podať žalobu, prvé dve časti článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ smerujú voči všetkým aktom Únie so záväznými právnymi účinkami. Pojem akt nachádzajúci sa v týchto ustanoveniach tak obsahuje všeobecne záväzné akty, či už legislatívnej, alebo inej povahy, a individuálne akty.

Lisabonská zmluva pridala k štvrtému odseku článku 263 ZFEÚ tretiu časť, ktorá zmiernila podmienku prípustnosti žaloby o neplatnosť podanej fyzickými a právnickými osobami. Táto časť totiž bez toho, aby podriadila prípustnosť žaloby o neplatnosť, ktorá bola podaná fyzickými a právnickými osobami, podmienke osobnej dotknutosti podľa druhej časti tohto ustanovenia, poskytla opravný prostriedok voči regulačným aktom neobsahujúcim vykonávacie opatrenia a týkajúcim sa priamo žalobcu.

Pokiaľ ide o pojem regulačné akty, z článku 263 štvrtého odseku tretej časti ZFEÚ vyplýva, že jeho rozsah je obmedzenejší ako rozsah pojmu „akty“, ktorý je použitý v prvej a druhej časti štvrtého odseku článku 263 ZFEÚ na označenie iných druhov opatrení, ktorých neplatnosť môžu fyzické a právnické osoby žiadať. Tento prvý pojem nemôže smerovať voči všetkým všeobecne záväzným aktom, ale viaže

sa na užšiu kategóriu aktov tejto povahy. Pripustiť opačný výklad by znamenalo zbaviť významu rozlíšenie medzi pojmi akty a regulačné akty podľa druhej a tretej časti štvrtého odseku článku 263 ZFEÚ.

Okrem toho z prípravných prác článku III-365 ods. 4 návrh Zmluvy o ústave pre Európu vyplýva, že hoci zmena článku 230 štvrtého odseku ES bola určená na rozšírenie podmienok prípustnosti žaloby o neplatnosť s ohľadom na fyzické a právnické osoby, podmienky prípustnosti upravené v článku 230 štvrtom odseku ES a týkajúce sa legislatívnych aktov zmenené nemali byť. Použitie pojmu „regulačné akty“ v návrhu na zmenu tohto ustanovenia tak umožňovalo označiť kategóriu aktov, ktoré mohli byť predmetom žaloby o neplatnosť za menej prísnych podmienok ako v minulosti, zachovávajúc pritom restriktívny prístup, pokiaľ ide o žaloby jednotlivcov proti legislatívnym aktom, na ktoré sa „podmienka týkajúca sa priamo a osobne“ uplatní.

Za týchto podmienok bolo cieľom zmeny práva na podanie žaloby fyzickými a právnickými osobami podľa článku 230 štvrtého odseku ES umožniť týmto osobám za menej prísnych podmienok podať žalobu o neplatnosť voči všeobecne záväzným aktom s výnimkou legislatívnych aktov.

(pozri body 52, 54 – 60)

4. Lisabonská zmluva nezmenila obsah podmienky osobnej dotknutosti aktom, o ktorého neplatnosť sa žiada podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Podľa neho spĺňajú fyzické a právnické osoby podmienku osobnej dotknutosti, len ak sa ich napadnutý akt týka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolnosti, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené. Za týchto podmienok je zákaz uvádzať na trh výrobky z tuleňov, ktorý je uvedený v nariadení č. 1007/2009 o obchodovaní s výrobkami z tuleňov, formulovaný všeobecne a uplatňuje sa bez rozdielu na všetky ekonomické subjekty, ktoré spadajú do jeho pôsobnosti.

(pozri body 71 – 73)

5. Fyzická alebo právnická osoba je oprávnená podať žalobu o neplatnosť aktu podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, ktorý nie je ani aktom, ktorého je adresátom, ani regulačným aktom, iba vtedy, ak sa jej tento akt týka nielen priamo, ale aj osobne. Podmienky priamej a osobnej dotknutosti aktom, o ktorého zrušenie sa žiada, sú teda kumulatívne, pričom ak odvolateľ jednu z nich nespĺňa, má to za následok, že ním podaná žaloba o neplatnosť voči tomuto aktu sa musí považovať za neprípustnú.

(pozri body 75, 76)

6. Všeobecný súd nie je povinný poskytnúť také odôvodnenie, ktoré by vyčerpávajúcim spôsobom rozoberalo všetky úvahy vyjadrené účastníkmi sporu. Odôvodnenie Všeobecného súdu totiž môže byť implicitné, pod podmienkou, že umožní zúčastneným osobám oboznámiť sa s dôvodmi, ktoré viedli k prijatiu predmetných opatrení, a príslušnému súdu poskytne dostatok informácií potrebných na uskutočnenie preskúmania.

Skutočnosť, že Všeobecný súd sa výslovne nezmieňuje o ustanoveniach, na ktoré poukazovali odvolatelia, a výslovne nezohľadňuje všetky detaily ich tvrdení, nemožno považovať za porušenie povinnosti odôvodnenia. To isté platí, ak Všeobecný súd dospel k záveru, že nie je možné sa odchýliť od podmienok podania žaloby proti nariadeniu, ktoré sú výslovne uvedené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, napriek tomu, že vykonal doslovný, historický a teleologický výklad tohto ustanovenia. Ak totiž Všeobecný súd rozhoduje o rozsahu pojmu regulačné akty v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ tak, že vykoná klasický výklad podľa výkladových metód uznaných právom Únie, takýto

výklad nemá vplyv na skutočnosť, že uvedený pojem predstavuje podmienku prípustnosti výslovne upravenú v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, ktorú musí spĺňať žaloba o neplatnosť podaná fyzickou a právnickou osobou, a preto nemôže viesť k rozporuplnému odôvodneniu Všeobecného súdu.

(pozri body 82 – 84)

7. Súdne preskúmanie dodržiavania právneho poriadku Únie zabezpečujú, ako vyplýva z článku 19 ods. 1 ZEÚ, Súdny dvor a sudy členských štátov. Okrem toho Únia je právnou úniou, v ktorej jej inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov najmä so Zmluvami, všeobecnými zásadami práva, ako aj základnými právami.

Na tento účel vytvorila Zmluva o FEÚ svojimi článkami 263 a 277 na jednej strane a svojím článkom 267 na strane druhej kompletný systém právnych prostriedkov a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov Únie, ktorá je zverená súdom Únie. Fyzické a právnické osoby, ktoré nemôžu z dôvodu podmienok prípustnosti uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ priamo napadnúť všeobecne záväzné akty Únie, sú tak chránené proti ich uplatneniu voči nim. Ak vykonanie uvedených aktov prináleží inštitúciám Únie, tieto osoby môžu podať priamu žalobu na súde Únie voči vykonávacím aktom za podmienok uvedených v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ a na podporu svojej žaloby sa odvolať na neplatnosť predmetných všeobecných aktov v zmysle článku 277 ZFEÚ. Členské štáty môžu v prípade, ak im prináleží vykonanie, poukázať na neplatnosť predmetného aktu Únie pred vnútroštátnym súdom, ktorý sa v tejto súvislosti v zmysle článku 267 ZFEÚ obráti na Súdny dvor prostredníctvom prejudiciálnej otázky.

Z toho vyplýva, že posúdenie platnosti predstavuje, rovnako ako pri žalobách o neplatnosť, spôsob preskúmania zákonnosti aktov Únie.

Pokiaľ ide o ochranu, ktorú priznáva článok 47 Charty základných práv Európskej únie, cieľom tohto článku nie je zmena systému súdneho preskúmania upraveného v Zmluvách, a najmä pravidiel o prípustnosti žaloby podanej priamo na súd Európskej únie. Podmienky prípustnosti upravené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ sa tak musia vykladať so zreteľom na základné právo na účinnú súdnu ochranu bez toho, aby tento výklad viedol k odchýleniu sa od podmienok výslovne upravených v uvedenej zmluve. Pokiaľ ide o úlohu vnútroštátnych súdov, v spolupráci so Súdny dvorom vykonávajú funkciu, ktorá im je pridelená spoločne, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie práva pri uplatňovaní a výklade Zmlúv. Je teda na členských štátoch, aby vytvorili systém, ktorým môže byť zabezpečené základné právo na účinnú súdnu ochranu, pričom túto povinnosť znovu potvrdil článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ.

Pokiaľ ide o prostriedky nápravy, ktoré majú upraviť členské štáty, hoci bol v Zmluve o FEÚ zriadený určitý počet priamych žalôb, ktoré môžu podať v príslušných prípadoch fyzické a právnické osoby na súd Únie, ani Zmluva o FEÚ, ani článok 19 ZEÚ tým nezamýšľali s cieľom dodržiavania práva Únie vytvoriť na vnútroštátnych súdoch iné právne prostriedky nápravy, ako sú upravené vnútroštátnym právom. Inak by to bolo len v prípade, keby zo systému predmetného vnútroštátneho právneho poriadku vyplývalo, že neexistuje žiadny právny prostriedok nápravy umožňujúci, čo len incidenčne, zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, alebo ak by osoba podliehajúca súdnej právomoci nemala iný prístup k súdu ako ten, pri ktorom by bola nútená porušiť právo.

Okrem toho ochrana, ktorú priznáva článok 47 Charty, nevyžaduje, aby osoba podliehajúca súdnej právomoci mohla bez toho, aby splnila akékoľvek podmienky, podať žalobu o neplatnosť proti legislatívnym aktom Únie priamo na súd Únie. Ani toto základné právo, ani článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ totiž nevyžadujú, aby osoba podliehajúca súdnej právomoci v zásade mohla na vnútroštátnom súde podať žalobu voči takémuto aktu.

(pozri body 90 – 93, 95, 97 – 101, 103 – 106)